

איגרי דבי הלולי

אוצר החכמה

ארכיון 1234567

אוצר החכמה

אוצר החכמה

מכון למחקר

ארכיון 1234567

1978

תשמחנו בנים על אבות

רבי שמואל ביאלוסטוצקי ז"ל

ז'גערז'ש - ירושלים

זקנה של הכלה

אגודת החסידים
ירושלים

בז'גערז'ש ניצבה עריסתו של הרב החסיד רבי שמואל ביאלוסטוצקי, ושמה של עיר מולדתו ליווה אותו עד יומו האחרון. שכן הכל קראהו בחיבה ובהערצה: "שמואל ז'גערז'שע". בעיר הולדתו למד תורה הרבה מפי אביו הגאון.

נפשו ולבו קשורים היו בגור, בהיכל ה"אמרי אמת". גברו כיסופיו לעלות ולנסוע שוב לגור. דא עקא, שלאביו שהיה מטופל וחסר אמצעים, לא היו מעות, דמי נסיעה לגור. "אין לך דבר העומד בפני הרצון" חשב שמואל בן החמש עשרה לעצמו, והחליט כי הוא יעלה לגור, ויהי מה. ואולם כיצד עושים זאת? נמלך עם שני רעיו, בני חברת ה"חריפים" שב"שטיבל" (בית החסידים) ובעצה אחת, החליטו לצאת רגלי, אל בית מדרשו של הרבי...

שבוע ימים, יומם ולילה, כִּיתתו את רגליהם בדרכים לא דרכים, מז'גערז'ש הרחוקה לגור. מאובקים ולאים, סחוטים עד מאוד, הגיעו לגור בערב שבת, סמוך מאוד לשעת בין השמשות. כל כך מאוחר הגיעו, עד שלא היה סיפק בידם להכנס לנטילת שלום אצל הרבי.

האושר אשר אפפם, על כי זכו להגשים את חלומם - אינו ניתן לתאר במלים. הם התכנסו יחד עם ההמונים לתפילות שבת קדש והצטופפו סביב לשולחן הטהור של מרן. לפליאתם הרבה, בעת עריכת השלחן הטהור, הורה מרן זצוק"ל לקרוא ל"ז'גערז'שע בחורים" (הבחורים מז'גערז'ש), זאת ללא שמישהו הודיע לרבנו על כל המעשה אשר היה עמם. הכיבוד לו זכו "עולי הרגלי", מז'גערז'ש, היה לשיחת היום בגור, שכן נדיר היה שיקראו לבחורים בעת השלחן. מאוחר יותר נמנה על ה"יושבים" - הצורבים המופלאים שישבו דרך קבע והגו בתורה בבית מדרשו של הרבי.

כל מעייניו נתונים היו אל הרבי הקדוש. פעם, בהושענא רבה, נשמט מידי הרבי אגד ה"הושענות". הכל מיהרו לחפש בין רגלי ההמונים את הערבות. רבי שמואל לא נזקק לשבריר שניה כדי לעשות מעשה: הגיש לרבי את ה"הושענות" שלו, בהן אכן התפלל הרבי...

פעם, בערב פסח, ביקש ה"אמרי אמת" לשרוף את ה"פתקאות" באש תנור אפיית המצות. רבי שמואל נטל בידיו את מכסהו המלובן של התנור, ופתחו...

עת הבחין ה"אמרי אמת" במעשיו, זרק מידיה את הפתקאות וצוה לרבי שמואל להראותו את ידיו. למרבה הפלא הוא זכה לנס ולא חש אף בכאב קל. מאוחר יותר נודע, כי בצאת ה"אמרי אמת" את המקום, סח מעשה זה לבנו ה"בית ישראל" בהתפעלות של ממש.

בעקבות מעשה אחר, הכרוך גם הוא במסירות נפש אמיתית, העיד ה"בית ישראל" באזני שנים מגדולי החסידים על רבי שמואל:

אתם יודעים מה הוא? יהודי זה, כדי לעשות טובה ליהודי, מוכן להכנס לגיהנום! - - -

דמעות עמדו בעיני רבי שמואל, כאשר היה מספר בערגה, לעת זקנתו, על אותם ימים, בהם זכו ה"יושבים" לקרבה מיוחדת בקודש פנימה.

בין הסיפורים הנדירים שגולל, היה דבר סדר פסח, אשר ערך מרן ה"אמרי אמת", והוא זכה להשתתף בו, כאחד מהמסובין, אורחי שלחנו של הצדיק.

בקום הרבי מעריכת השלחן, פנה אל שמואל הצעיר, שהתייצב בדחילו מאחוריו, והשמיע מלים רבות משמעות ונשגבות:

"חד גדיא" - הקדוש-ברוך-הוא הבטיח לעם רחומיו כי ישחט את מלאך המוות; "חד גדיא" - כיון שהגיד - שוב אינו חוזר ומגיד! - - -

רבי שמואל עבר את מוראות השואה וניצל בחסדי שמים. באותו פרק, הקים את ביתו עם נצר למשפחה מפוארת של חסידים ויראי ה', מרת אדל ע"ה, בתו של החסיד הנודע בשערים, רבי צבי פרץ סקולסקי הי"ד. אף היא, מולטה בחסדי מרום ממלתעות אריות, ונשארה בחיים.

חרף הימים הקשים אשר ידע, סב ביתם על ציר החסד ועניים מרודים באו בו. הפליטים אשר עלו בעקבותיו מן הגולה הדווייה, ידעו היטב, כי אחת מתחנותיהם עוברת בבית ר' שמואל זיגערז'ישע. היו הפליטים אומרים בבדיחותא, כי כשם שחובה לעבור את ביקורת הגבולות, כן חובה לעבור ביתו של שמואל זיגערז'ישע...

כאשר נולד בנו בכורו, הרב צבי פרץ שליט"א, היתה שמחתו שמחה כפולה. הן על עצם הולדת הבן, לאחר שנות עוניו ומרודו, ובכך הוקם שם ושארית למשפחה הענפה שנכחדה, והן על שזכה למצוה הנדירה, פדיון הבן.

לרגל שמחת המצוה, נכנס אל הקודש פנימה, אצל כ"ק מרן אדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זי"ע, וביקש להזמינו למעמד פדיון הבן.

נענה הרבי:

בשמחתך, מבקש הייתי להשתתף. ואולם, חוששני פן יהיה הדבר תקדים לאחרים, שיזמינוני ויהיה קשה לסרב...

בחרifותו האופיינית, העיר רבי שמואל, כי תוספות אומרים שפדיון הבן, הוא "מילתא דלא שכיחא", שהרי יש זכרים ויש נקבות, ויש בני כהנים ולויים, ועל כן יש לומר שבמילתא דלא שכיחא, לא גזר רבנן...

נהנה ה"בית ישראל" מחריפות ההמצאה, אמר:

הפתעתי בדברי התוספות...

איגרי דבי הלולי

[צילום: 1952]

אכן, נענה הרבי להזמנה והשתתף בפדיון הבן. בדרך שובו מהשמחה, אמר למקורביו:

שמואל הפתיעני בדברי התוספות, ובאתי אל שמחתו. אולם לא יהיה זה לנוהג של קבע...

בשנותיו האחרונות, היתה משאת חייו לזכות ולראות עוד ועוד נחת. במיוחד היה מאושר לעת שזכה להשיא את נכדו הראשון וביותר, כאשר נולד לו נינו. היה זה יום שאין ניתן לתאר. הוא עצמו היה מתאר את חסדי ה':

[אוצר החכמה] שריד הכבשנים הרצוף, אשר כמעט נכחד ונשרף לאפר, ויצא משם שבור וחולה, זכה לבן; חסדי ה' לא תמנו, וזכה גם לנכד, ועתה הגדיל ה' עמנו, וגם נין יולד על ברכינו! -

הוא המשיך לשאוף להשתתף בשמחות צאצאיו, אך עננה מסויימת העיבה על פניו. הוא הזכיר, כי בימי חורפו, כאשר חלה והיה במצב מסוכן, ברכו מרן ה"אמרי אמת" באריכות ימים. [אוצר החכמה] כאשר התקרב לשנות חיי רבו, הפטיר באזני בנו, מתוך גישה פרשנית מקורית:

מי יודע אם אוסיף עוד להאריך ימים... הרי הרבי ברכני בשנים... כל עוד לא הגעתי לשנות חייו שלו - הריני מלא תקוה. אבל בהגיעי אליהן, מי יודע... וכי יכול הרבי לתת יותר מאותן שנים אשר זכה בעצמו...

[אוצר החכמה] ואכן, כאשר חזה כן היה. באמצע שנת הפ"ג לחייו, נסתלק לבית עולמו, זקן ושבע ימים ועטור תהילה.

בעת פטירתו, היו ילדיו וצאצאיו סביב מיטתו, כשהם קוראים במנין "שמע ישראל".

[אוצר החכמה]

נלב"ע ז' בתשרי תשנ"ז ת.נ.צ.ב.ה.

[צילום: 1952]

[צילום: 1952]

[צילום: 1952]

האדמו"רים לבית גור ה"לב שמחה" ו"פני מנחם" עם רבי יוסף סקולסקי בשמחת בתו הצעירה

נראים עוד: החתן ר' ליפא גלובינסקי, אביו: ר' משה צבי ז"ל, אחיו ר' נתן ור' דוד פרייא שהיה משב"ק אצל ה"אמרי אמת"

תשמחנו בנים על אבות

מרת אדלה ביאלוסטוצקי ע"ה
זקנתה של הכלה

נולדה בעיר לודז' שבפולין, לאביה הרב החסיד ר' צבי פרץ סקולסקי הי"ד, מחשובי חסידי גור, בית של חסד למכביר ושל חסידות שורשית, שבו היו אחיה, מהחריפים ואנשי המעלה של חסידי גור בימים ההם. סבה היה מחסידי קוצק.

בפרוץ השואה, איבדה את הוריה וכל משפחתה, מלבד אחיה הרב החסיד ר' יוסף סקולסקי ז"ל שבעידודו של מרן ה"אמרי אמת" זי"ע עלה קודם לכן לארה"ק והתיישב בירושלים. היא שתתה את כוס התרעלה במחנות ההשמדה, בהם הגיעה עד שערי מוות. כאשר חלתה עד כדי חוסר יכולת לשמור את פתיל-חייה, מסרו בנות דודותיה נפשו, והעניקו לה את פירווי הלחם האחרונים שלהן, כדי לשמר את נפשה בקרבה.

בימים הנוראים של החורבן, התגלתה במלוא תפארת מידותיה, אצילות רוחה ונדיבותה. חברותיה מאושביץ ולאורך כל שנותיה, אמרו כי היא לא ידעה מעולם לראות וק"ו לדבר דופי באדם. בעתלית, במחנה העקורים, קראו לה "איידל די צדקת".

אחרי המלחמה עלתה לארץ ישראל, וכאן הקימה את ביתה עם רבי שמואל ביאלוסטוצקי.

כל ימיה הסתפקה במועט ופתחה את שערי ביתה לרווחה, לאורחים ולכל נצרך. היו צעירים ממכרי בעלה מלפני המלחמה, ששיגרו ילדיהם מחו"ל ללמוד בארץ הקודש, והיא היתה להם כאם, דאגה להם ברחימאיות. הבית היה פתוח ללא הגבלה. פעם הגיע אורח מחו"ל אחרי בדיקת חמץ. הורידה כלי חמץ ובישלה בהם, פרסה מפה והגישה, כאילו לא הוכן הבית לפסח. בני הבית והילדים ישנו על מזרן, ומסרו את המיטות לאורחים.

באחרית ימיה, נפטרה על פניה כלתה הבכירה, מרת שושנה ביאלוסטוצקי ע"ה, והיא ביכתה אותה מרה ולא יכלה הנחם, אולם בכאבה הגדול וביגונה, הצדיקה עליה את הדין. ביום ה"שלושים" לפטירתה, נפטרה לבית עולמה.

נלב"ע י"ג באלול תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.

ב"ה ז' אדר ארוזה

אהובי ידידי מוה"ר יוסף סקולסקי שיחי
אין לי הכתובת שלך, לכן באתי ע"י המוכ"ז,

ב"ה אני מרגיש הטבה פה, לא יכולתי לבא אל החתונה, כי הרופא ציוני להמשיך.
ומשום ההרים אה"י גם כאן בחינת מוקפים, כי הם מקיפים ומסבירים משהו, והימים
נזכרים ונעשים גם מרחוק.

פ"ש בנייד¹ שי, חתנייד² כו' וב"ב, ונכדיך שי ע"ב פורים שמח.

ידי מרחוק

(-) בנם

פ"ש במיוחד למחותנך ידידי ר' יהושע נח³ שיחי ע"ב הרפואה ופורים שמח, וכיון
דלזכרון קאתי כלפנים דמי.

פ"ש גיסך ידידי ר' שמואל⁴ שי ובניו⁵ שי, ומחותננו ידידי ר' לייבל⁶ שי וכל החבורה
ואחיו⁷ שי.

פורים שמח

(-) בנם

1. ר' נטע נח סקולסקי ז"ל מירושלים, ויבדלחט"א ר' דוד ור' אריה סקולסקי מבני ברק.
2. ר' מנחם מנדיל בינקה מירושלים, ר' מנחם רפאלוביץ מחיפה, ביתו הצעירה לא נישאה אז
- בעלה ר' יום טוב ליפא גלובינסקי מירושלים.
3. רבי יהושע נח בינקה ז"ל מקאליש פולין - ירושלים זכה לשמש בקודש כגבאי אצל האדמו"ר
ה"אמרי אמת" כאן בארץ ישראל ואצל בנו הבית ישראל, היה מחותנו של רבי יוסף דוב
סקולסקי, בנו רבי מנחם מנדל בינקה היה חתנו של רבי יוסף סקולסקי, נפטר י"ח אלול
תשל"א.
4. רבי שמואל ביאלוסטוצקי - סב הכלה.
5. ובניו: הרב צבי פרץ ביאלוסטוצקי - אבי הכלה, והר"ר אברהם יוסף - דוד הכלה.
6. רבי לייבל אירנשטיין - סב הכלה. ה"לב שמחה" כותב עליו "מחותננו" בהיותו מחותן של
אחותו, בנו רבי אברהם יוסף אירנשטיין, חתן רבי אהרן נח יוסקוביץ, בן רבי שלמה יוסקוביץ
חתן ה"אמרי אמת" וניסו של הלב שמחה.
7. ואחיו שי: ראה בפרק על זרעא קדישא של רבי הירש מטומשוב עמ' 104

תשמחנו בניים על אבות

מכתב

מכתב כ"ק מרן אדמו"ר הלב שמחה מגור זיע"א לרבי יוסף דב סקולסקי דוד הכלה עם פריסת שלום מיוחדת לזקינו של הכלה, אבי הכלה ודודיה

מכתב

WISSE
Mit dem Flugzeug über...
Arosa mit Weisshorn C43 GR 322
B. Ullmer Arosa
Hotel Metropol
בה' ז' אדר א' תשנ"א

א הובק יכיר, אהלה
ווסל סקולסקי שיהיה
און א הכבודת סוף זמן
בנותי ה' תמוז, ג'ה יוני
אריש נילבה פה. און ינואר
אביו מ' הח' אלה ג'ו הדוס
נ'ה. אהאש'ן. אט'נת הברית
ני ה' אה' און פ'יכר
א'ה'ן אה'ת' א'ס'ק'י'ת
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'

Service aéroiel PERROCHET Lausanne
Photo Bromure véridible Reproduction Interdite

ס'ם בינתב איתות
נכיר, ל' הוט' נח' שוא
נ'ה הי' ש'ה א'כ'ר'ת
ש'מ' א'נון א'ז'כ'ר'ן
ק'נו' א'א'פ'ר'ת א'ה'
פ'ט' א'י'ס'ק' י'כ'י'ב' ל' ש'מ'ו'ל'
א'ג'ו' ש'ו' א'ח'ת'ו'ן א'י'צ'י'ב'
ל' א'ה'ל' ש'ו' נ'כ'ל' ה'א'ק'ו'ב'
א'ז'ת'ו' ש'ו'ה' א'ה'ת' ש'מ'ע'
ר'ה'

מכתב

איבר החסות

RABBI LEIBISH LEISER
MERCATORSTRAAT 64
ANTWERP 2018 BELGIUM
Tel. 323 230-0180
Fax. 323 230-4272

ליבוש לייזער
בכ"ק אימרי' מ'ר'י' מ'ש'ע'י'א'ר'ס'ק' ז'צ"ל
אמז'ק'ט'ו'ן י'ב'י'

כ' ז'ת' א'ת' א'ת'

א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'
א'ה'ת' א'ה'ת' א'ה'ת'

כ"א ניסן תשנ"א אכ"ק

אכ"ס אכ"כ הרה"ג האפארסק, צנא"ס חו"ב וכו' אורינו
הר"ר צבי ביאלוסטוצק א"ט"א
אחדשכ"ת באה"ר, הנני אהדיצו אןכאן הגיצו הספריק רינה
אישאה באה"ל צדיקס ב"ח אידי ארן האדא"ר א"ט"א אנהנה
אדק אאד, אמהרכא בהרכת שפצ טוב והלצה אהתק בריאות
בשאימות ושיכו אומד אומד אומד אומד אומד אומד אומד אומד
בג"צ ב"א
הכבוד רב
'הכ"ח בפקודת הק

מכתב הרה"ק ר' לייביש לייזר מפשעווארסק
בשבח ספרי "רינה וישועה באהלי צדיקים"
מאת הרב צבי ביאלוסטוצקי

ב"ה א' פ' יתרו פה ארוזה

אהובי ידידי מוה"ר יוסף שיי סקולסקי.

אין לי הכתובת שלך, לכן באתי בזה.

ב"ה החוה"ש אתנו, נסענו טוב וגם פה אני מרגיש יותר טוב, הרים גדולים ושלג רב, וגם שמש וזהו כנראה לרפואה.

פ"ש בניד³ היקרים שיי וחתנד² שיי גיסך ידידי ר' שיי³ ובניו⁴ שיי וחתנו⁵ שיי וכל אשר אתכם, אחשוב להיות כאן עוד כשבועיים.

פ"ש ידידינו ר' הירש ליב⁶ שיי וחתנו⁷ שיי כן לידידינו ר' רפאל ברלינסקי⁸, ובנו⁹ שיי, לידידינו ר' מנדל יוסקוביץ¹⁰ שיי, ולגיסו ר' זושא¹¹ שיי.

ידידכם דוש"ט

(-) שמחה בונם

פ"ש מחותנד ידידינו ר' יהושע נח¹² שיי ולידדנו ר' חנינא שיי¹³ שיי והמשמשים.

1. ר' נטע נח ז"ל מירושלים, ויבדלחט"א ר' דוד ור' אריה סקולסקי מבני ברק.

2. כנראה כוונתו לחתנו ר' מנדיל בינקה שגר בירושלים, חתניו האחרים ר' מנחם רפאלוביץ מחיפה, ור' יו"ט ליפא גלובינסקי שעדיין לא היה אז חתנו (אם כי כפי הנראה היה מאורש) כנראה שהמכתב נכתב בשנת תשל"א.

3. רבי שמואל ביאלוסטוצקי ז"ל - סב הכלה.

4. רבי צבי פרץ ביאלוסטוצקי הי"ו - אב הכלה ורבי אברהם יוסף ביאלוסטוצקי דוד הכלה.

5. רבי חנוך העניך אירנשטיין - דוד הכלה בן ר' ישראל חיים בן ר' חנוך העניך - סבא רבא של הכלה.

6. רבי הירש ליב גרינשטיין - ת"ח ובר אוריין מחשובי חסידי גור - כיום בירושלים

7. ר' שמואל ראובן רוטנשטיין - ת"ח ובר אוריין, מחשובי חסידי גור בירושלים.

8. רבי רפאל ברלינסקי ז"ל - ת"ח ובר אוריין מחשובי חסידי גור בירושלים.

9. ר' מאיר ברלינסקי - מחשובי חסידי גור, רמות פולין - ירושלים.

10. ר' פנחס מנחם יוסקוביץ מזדונסקא וולה פולין-ירושלים.

11. רבי זושא ליבוביץ ת"ח ובר אוריין מחשובי חסידי גור בירושלים במקורו נמנה על חסידי ויזניץ, ואולם עם הגיעו ארצה לאחר המלחמה דבק ברבקה"ק לבית גור ביחד עם רעו הנאמן

רבי נתן נטע הכהן סלר.

12. רבי יהושע נח בינקה ז"ל שזכה לשמש בקדש כגבאי אצל האדמורי"ם לבית גור כאן בארץ

ישראל תלמיד חכם ובעל תפיסה חדה וזכרון עצום, היה חוזר על שיחות קודש של רבותינו

הקדושים בלשונם, אף לאחר שנים רבות. נפטר י"ח אלול תשל"א, לאחר ששכב פרק זמן על

ערש דוי "בהמתינו" לשובו של רבו כ"ק מרן "הבית ישראל" לירושלים ממקום שהותו בחיפה,

ואכן זכה שהרבי ישתתף בהלוייתו.

13. רבי חנינא שיף - גבאי בבית המדרש גור ירושלים. מוצאו ממשפחה גליצאית מיוחסת

המתייחסת לרבי אלימלך מליזענסק. - בעל הנועם אלימלך, עם עלייתו ארצה לאחר שניצל

מהשוואה דבק ברבקה"ק לבית גור, וזכה להיות משמש בקודש אצל ה"בית ישראל" ה"לב

שמחה" ה"פני מנחם" ויבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

איגרי דבי הלולי

אחיות 1234567
אחיות 1234567

אוצר התכונה

אחיות 1234567

ר' העניך אירנשטיין ז"ל הי"ד (הסבא), שלישי משמאל

אוצר התכונה

בשמחת נישואי רבי העניך אירנשטיין ז"ל (הנכד)
עם ה"לב שמחה", ה"פני מנחם" וגאב"ד קוממיות

תשמחנו בנים על אבות

רבי חנוך העניך אירנשטיין ז"ל

אחי"ו 1234567

וורשה - תל אביב

ת"ת

זקנה של הכלה

היה רבי העניך נצר להרה"ק רבי צבי הירש מטומשוב זי"ע, מגדולי העדה בקאצק ובגור, ונאמן ביתו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זי"ע, הטמון באוהל הרה"ק מקאצק זי"ע.

בגור כינו את ר' העניך: "העניך, מענדליס, הערש-וואלפ'ס". זקנו, רבי הערש-וואלף, זכה להיות משמש בקודש אצל הרה"ק בעל "חידושי הרי"ם" מגור זי"ע.

בשעה מאוחרת התפללו חסידי ה"חידושי הרי"ם" תפילת שחרית, לאחר הכנה רבתי של לימוד תורה ומחשבות עמוקות. אחר, התייצבו להתפלל, מתוך התלהבות ויקוד אש. כתום תפילתם היו חלושים ויגעים. השיבו נפשם בעוגיה וכוסית של יין-שרף.

רבי הערש-וואלף, המשמש בקודש של ה"חידושי הרי"ם", התפרנס ממכירת כוסית ה"משקה" והעוגיה.

אח"כ

ה"חידושי הרי"ם", אשר העיד על עצמו כי יגע שבע-עשרה שנה, כדי לסגל לעצמו מידת עין-טובה בשלמותה, התבטא אודותיו בהערכה:

הערש וואלף גובה מחיר יקר בעבור הי"ש. אולם הוא מוזג בעין יפה! - - -

מחזיק היה רבי העניך בשתי חנויות של בשר ועופות בוורשה. פרנסתו היתה מצויה בהרחבה והוא השתמש בה גם כדי להחיות רעבים. צורכי צדקה וקמחא דפסחא עברו בידו. היה נותן את ה"נתינה" הראשונה והמכובדת, ולפיכך יכול היה בדין, לפנות ולתבוע גם מאחרים.

אחי"ו 1234567

גם חנותו עצמה היתה למרכז של חסד ושל יהדות. יהדות - בהגיע אברך חסידי לקנות והמתין בחוץ ולא רצה להכנס לחנות בגלל שהיו שם נשים - היה מוכר לו ראשון. וחסד כאשר הגיע יהודי לבקשת צדקה, היה משאיר חנותו ריקה ויוצא אליו. בהגיע השוחטים לתור נישואי ילדיהם, היה מלווה להם סכום גדול, באמרו: תשחוט, ובמרוצת הזמן נקזז את דמי השחיטה מהחוב... יש והגיעו אליו שטרות חוב, שהוא חתום עליהם כערב, ולא נפרעו... מבט חטוף גילה, כי פלוני הלווה, במצוקתו, חתם את שמו במקומו, אולי מתוך אמונה שבוא היום ישלם בעצמו, והזיוף לא יתגלה... הלך ר' העניך ושילם את החוב שלא ערב לו, כדי שלא לגרום לחילול ה'.

החסד נעשה גם בדרכים אחרות: בנו הבחור רבי לייבל ז"ל, היה מארגן סעודה'לה ארוחת בוקר" לחברי'א בשייבל, רובם ככולם בני עניים מרודים, כי ידע שזה הסיכוי היחיד שלהם לטעום משהו באותו יום...

המריץ ה"אמרי אמת" את החסידים לעלות לארץ הקודש, ורבי העניך היה מן הנלהבים לשמוע דבר קדשו.

איגרי דבי הלולי

1234567

בעלותו, נתן בידו ה"בית ישראל" איגרת אל הגאון רבי יעקב העניך סנקביץ זצ"ל, ראש ישיבת "שפת אמת", בה כתב:

ב"ה יום ג' קדושים

לידידי היקר הרי יעקב העניך שליט"א סאנקעוויטש

המוכ"ז ר' העניך אירענשטיין נוסע לא"י ואומר שכ"ק אא"ש הסכים לו ומבקש ממני שאכתוב לך שבאם יצטרך לעזר ממך בענינים שונים תעזור לו. והוא מאנ"ש ואתה מכיר אותו וגם אחי הרי בינם שי' מכיר אותו בטוב. עכ"ז כאשר מבקש ממני אני כותב לך ובטח מה שתוכל תעשה עבורו אם יצטרך.

א"ד ידיך הדוש"ת

ישראל אלטר

תדרוש בניני בשלום אחי הרי בינם שיחיי"

קעבור קרוב ליובל שנים, כאשר נכד רבי העניך, ממקורבי ה"לב שמחה", הלך לבית רבי זעליג שטיצברג, חתן רבי העניך, לסעודת יאהרצייט של הסבא, נתן בידו כ"ק מרן ה"לב שמחה" מגור זי"ע בקבוק יין ואמר: "זקנדן עבור דבר מדבריו של אבי, היה נותן כל אשר לו".

את חיותו המשיך בבית החסידים המפורסם ברחוב הקישו שכונה "דריי און דרייסיג שטיבל", כאן בלט בין החסידים המופלגים שהתפללו ועסקו בעבודת ה' בבית החסידים. גם באמצע העבודה בחנות הבשר שהחזיק, בה עמד עם כל הדיוקן החסידי, וטלית קטן מצמר מעל בגדיו, היה רץ אל השטיבל הסמוך, לחטוף חצי שעה של לימוד.

בימי המלחמה הגיעו פליטים מאיטליה וצרפת לתל אביב. אחד מהם, כיום חסיד מפורסם, פגש את ר' ישראל אירנשטיין הי"ו, ברחוב, עודו עם צרור ה"פעקאלאך" שלו מהגולה. שאלו בפשטות: "היכן גר כאן ר' העניך?" ... "לאיזה אתה מתכוון? בטח לאבי?" שאל ר' ישראל והלה אישר: בהטעימו כי אמרו לו שכאן אפשר לאכול ולשתות...

את כספו נתן במילוה, ליהודים כדי שיוכלו לקנות סחורה ולהתפרנס. כך, למשל, הלווה בכל יום חמישי לירה לאחד היהודים, ובכסף זה סחר כל השבוע. את החובות שחבו לו, רשם בפנקס קטן. אחר פטירתו, מצאו בבגד ישן שלו את הפנקס, ומהצטברות החובות המרובים, ששולמו במרוצת העת, חיתנו את ילדיו היתומים...

בקץ תש"ז, עלה ר' העניך ירושלימה, למספר ימי מנוחה. בהכנסו אצל ה"אמרי אמת" לנטילת שלום, נענה הרבי: הן אתה מקומי...

ב"ה יום... אלקים ו... חתום/חתימה

בית התפלה

ווארשא, רחוב טווארדא 18

מכתב תשובה

אנחנו החוה הננו... האנשים החשובים... רבנו הגדול... על הארץ...

האנשים... יצחק זלמן...

חנני מולד קרה ככל... נאמן יצחק זלמן...

איגרת המלצה מאת בית החסידים המפורסם ברח' טווארדא 18
בו התפלל גם ה"לב שמחה".
בין חברי הוועד החתומים - רבי העניך אירנשטיין

איגרי דבי הלולי

אוצר החכמה

עד מהרה הובנו הדברים - - - בשהותו בשכונת תלפיות, פנה אליו מחבל ערבי ושאלו מה השעה. כאשר הבחין כי הלה מבקש להוציא דבר מהכיס, עלה חשדו והחל נמלט. אולם כדור המרצח הדביקו בחדר מדרגות. בבית החולים שם נותח - לשוא - אמר לילדיו כי הוא מבין היטב למה ירמזון דברי הרבי... הוא אכן נשאר מקומי...

בן נ"ה היה בפטירתו, בכ"ט בתמוז תש"ז, בהותירו אחריו 8 ילדים, שהקטן ביניהם בן שמונה שנים. קברו נכרה במרומי הר הזיתים, צמוד לקיר מערת אדמו"רי בית גור. את הילדים חינכה והשיאה זוגתו הצדקנית מרת חנה ע"ה, שהאריכה ימים כשלושים וחמש שנה אחריו, וזכתה לראות דור חמישי, ההולך בדרכי אבות.

הודפס 1234567
בני 1234567

נבל"ע כ"ט תמוז תש"ז ת.נ.צ.ב.ה

אוצר החכמה

אה"ח 1234567

תשמחנו בנים על אבות
רבי יהודה אריה אירנשטיין ז"ל
וורשה - תל אביב
זקנה של הכלה

התאמת

בשבוע בו קראו "כרע רבץ כארי", נסתלק לבית עולמו רבי יהודה אריה לייב הלוי אירנשטיין ז"ל. איש אשר כל ימיו התגבר כארי לעבודת בוראו, וכדברי המהרש"א על סיומו של פסוק זה: "וכלביא מי יקימנו", שיהודי אינו זקוק שיעירוהו כדי שלא יאחר זמן קריאת-שמע, אלא הוא ננער משנתו בעצמו.

הוא אכן העיר את השחר והיה מופת לאחרים. אחד משכניו, העיד בחביבות, כי לא היה צריך לשעון, שכן בכל יום, בשעת שחרית מוקדמת, היה שומע את קול התנעת רכבו, בדרכו לעבודת הבורא.

אמר החכם

גבורת הארי, העירנות והחיוניות, ליווהו עד זקנה ושיבה, וניתן היה להשתאות, כיצד יהודי בגיל הגבורות, אינו מתמכר למנוחה, אלא ממשיך הלאה, בהתעוררות. בכלל, ממעט היה "לפנק" את עצמו ולעצמו היה מסתפק במועט.

העיר החכם

בנעוריו סבל פעם מכאבי ראש והזכיר עצמו בפני כ"ק מרן אדמו"ר ה"אמרי אמת" זי"ע. שאלו הרבי כמה שעות הוא ישן בלילה, ולתשובתו כי הוא מקדיש לשינה 5 שעות, יעצו הרבי לישון 7 שעות. מאז נעלמו כאבי הראש. על כך העיר לו אביו, הרה"ח ר' חנוך העניך הי"ד, מחשובי חסידי גור בוורשה: כמדומה אתה שעשית "עסק טוב" וקיבלת עוד שעת שינה... נהפוך הוא... מעתה, אם תישן יותר מ-7 שעות, עלול הראש לכאוב... ואכן, הוא היה ממעט בשינה.

עריסתו עמדה בוורשה החסידית, בשנת תרע"ז, כככור לאביו. בנעוריו קנה תורתו בישיבתו של האדמו"ר בעל "חובת התלמידים" מפיאסצנה הי"ד, ואחרי כן למד עם אברך מופלג בבית החסידים דגור המפורסם ברח' טווארדה בוורשה. כאן קבעו מקום לתפילתם כ"ק מרן אדמו"ר ה"לב שמחה" זי"ע, שכבר מהימים ההם בפולין, העריץ אותו כאחד משרפי מעלה, וחדב"נ מנהיג אגודת ישראל רבי יצחק מאיר לוי זצ"ל. הוא חיבב את התורה והחסידות, והוקיר במיוחד לומדי תורה, וחיפש דרכים איך להיטיב עמהם. כך, במצוקת הימים ההם, לא היה לרבים מחבריו מה לאכול וללבוש. בבית הוריו היתה רווחה יחסית, והוא ערך סעודות מרעים לחבריו בני-עניים ב"שטיבל", וגם היה מספק להם מזון ובגדים ובדרך כבוד.

בשנת תרצ"ה עלה אביו לארה"ק, בעצת מרן ה"אמרי אמת" זי"ע, והעלה בעקבותיו את כל משפחתו, שהתיישבה בדרום תל אביב.

בהגיעו לפרקו נשא את זוגתו מרת גלה רחל ע"ה, בת הרה"ח ר' יהודה אלתר רודה ז"ל מזיורמין, בעל תוקע אצל כ"ק האדמו"ר רבי מנדלי מראדזמין זי"ע.

בצפון תל אביב, במקום מנוכר ומתנתק, בימים שילדים נפלו טרף לשיני הרחוב, באיזור שפיאות של ילד היו חזיון נדיר, בעת שאנשים התביישו להראות דתיות יתרה, חינכו את בניהם ובנותיהם במסירות נפש, שלא לסור מקוצו של יוד.

איגרי דבי הלולי

כמה אמונת חכמים שיקע בילדיו, נכדיו וניניו. הוא מעולם לא היה בין המרבים לדבר. אפילו לא להטיף. עשה זאת יותר ויותר במסר העקיף, דרך אגב, בדוגמה האישית שראו אצלו.

מרבה היה בצדקה, מתוך עין טובה. פנה אליו יהודי, בבקשת הלוואה להשאת אחד מצאצאיו. מתוך שלא היה הסכום בידו, הזמינו לבוא לאחר מכן אל חנותו. משהגיע לביתו וסיפר זאת לזוגתו, העירה: "לא די שהוא צריך להתבייש ולבקש הלוואה, עוד יתבייש שוב ויבוא אל החנות?" ואז נטל ר' ליבל את הסכום שביקש הלה, הוסיף עליו כדי מחצית, נסע אל ביתו והביא אליו את הכסף...

יהודים סוחרים רבים בימים ההם, היו תלויים בו שבוע-בשבוע. נהגו לבוא אליו ביום שני, ללוות סכום כסף למסחר, ולהחזירו בסוף השבוע. כך במשך תקופה ארוכה, ברציפות. אם פעם אירע ולא באו, היה מטלפן אליהם לשאול מה קרה... האם חלילה אין חשים בטוב... קרה פעם שאחד הלוויים הסתבך ושבועות אחדים לא יכול היה להחזיר. במקום להיות כנושה וללחוץ, טלפן אליו והודיע בפשטות: "אני האחרון"... החזר קודם לאחרים שעלולים ללחוץ...

היו יהודים שמטה ידם לפשוט רגל, והוא הצילם, בלי לערוך חשבון שמא ירד ממונו לטמיון. היו מקרים שהוא אכן הפסיד סכומי כסף ניכרים. מרבה היה "לפרוט" שיקים מאוחרים ליהודים שביקשוהו זאת, למרות שבני משפחה העירו לו כי הוא פשוט עושה מכסף "שמאטעס"... במקום חבילי שטרות, היתה תופחת חבילת השיקים, שמועד פרעונם רחוק. היה זה גמ"ח פשוט, בלי שלטים ובלי בקשות וערבים...

בני משפחה שאינם מצאצאיו, העידו כי כל רכישה גדולה לביתם, כמו ארון וכדומה, עברה" דרך הדוד ר' לייבל... אצלו היו מקבלים בתשואות-חן בהלוואה, את סכום הגישור, עד להשגת מלוא הסכום.

פעם נטפלו אליו שלטונות המס, בטענה כי מחזור כספיו גדול מכפי שאמור להיות. הוא טען וניסה להוכיח ואף העמיד עדים, כי פרט המחאותיהם של ידידים. אולם השופט, אדם חילוני, שאין לו שיג-ושיח עם מעשי חסד, קבע כי הסיפור נשמע דימיוני והוא אינו יכול להאמין שבימים החמרניים האלה, יש מישהו שמוכן לנהוג כן...

פעם, ביום ששי, נפטר פתאומית יהודי חרדי על שפת ימה של תל אביב, ליד ביתו. היה חשש שיבתרו את גופתו. למרות הסכנה, נטלו לתוך מכוניתו הפרטית, וכך הבריחו מסכיני הפתולוגים, טיפל בענין עד להסדרת הקבורה, סמוך מאוד לשבת קודש. או מעשה באלמנה גלמודה, שמכרה ביצים ללקוחות, וערב הפסח - כשרוכשים כמויות גדולות - ביקשה לאחסן את המלאי לכמה ימים בחנותו. ה"סחורה" לא הונחה כראוי, ותבניות קרסו והתנפצו. הנזק היה גדול ולא פחות מכך, הקושי לנקות את הלכלוך... למחרת, שילם לה עבור הביצים החסרות, בטענה כי לקוחות שבאו לחנותו רכשו תבניות... לא עלה בדעתה מה אירע באמת, ובשנה הבאה, ערב פסח, התפלאה למה הפעם לא רצו לחטוף את סחורתה כמו אשתקד...

מופלג היה בשמירת לשונו, ובזהירותו מלדבר סרה בזולת. מורגל היה בפיו לומר: "כל

תשמחנו בנים על אבות

עוד אין אני יודע מה ייעשה אצלי עצמי, מה לי לחפש לדעת ו"לטפל" בזולת...

אוצר החכמה

היה מיוחד במידת השמחה החסידית ובבטחון ושלוה, בברא עולם הטוב והמיטיב.

פרק מיוחד היתה דבקותו ברביה"ק מגור, באמונה תמימה ללא שיור. כ"ק מרן אדמו"ר ה"בית ישראל" זי"ע העיד עליו כי היה מתכוון בהכנות מרובות, טרם יפצה פיו לומר דבר לפניו. כ"ק מרן אדמו"ר ה"פני מנחם" מגור זי"ע, קילסו באמרו כי הוא יהודי עדין, אשר העדינות טבעה בפנימיות נפשו. בעודו בחיים, אמר: "לא על כל אחד ניתן לומר: נהנה מיגיע כפיו". דבר זה ניתן לאומרו על יהודי כמו ר' לייבל אירנשטיין". זכה להשתדך פעמיים עם נכדי רבינו ה"אמרי אמת" וכן עם נכד כ"ק האדמו"ר מלובלין זצוק"ל.

1234567

אוצר החכמה

אה"ח 1234567

בשנת תשנ"ד נפטר על פניו בנו הרה"ח ר' חנוך העניך ז"ל, משגיח רוחני בישיבת אמרי אמת. הוא קיבל את השבר הגדול בגבורה עילאית והצדיק עליו דין שמים.

אה"ח 1234567

באותו פרק, האזין לדרשה שהושמעה על הנושא: כיצד מיישמים את דבריו של כ"ק מרן אדמו"ר ה"לב שמחה" זי"ע, המרבה להורות ולתבוע לאהוב את השם יתברך. התמלא ר' לייבל פליאה ושאל את בנו: "איני מבין מה השאלה... יהודי שיודע כי כל מה שה' עושה הוא לטובה, הרי הוא צריך ממילא לאהוב את ה'! הנה, אני, היה לי בן ר' העניך ולקחו אותו השמימה. כלום חושב הנך שלקחו! נהפוך הוא, הרי הוא חלה ילדותו במחלת ילדים שהסתבכה והיה מסוכן, ובתפילותיו של ה"בית ישראל" נתנו לי אותו במתנה ל - שנה... והרי ה"בית ישראל" התבטא אז אודותיו: "אל הנער הזה התפללתי". לא לקחו, אלא נתנו! נתנו! - - -

נלב"ע ט' טבת תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.

אה"ח 1234567